

เรื่อง หลวงพ่ออุโมงค์ วัดสว่างอารมณ์ จังหวัดกำแพงเพชร

รายละเอียด

บทนำ

หลวงพ่อบุญมี วัดสว่างอารมณ์ ตำบลนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร หลวงพ่อบุญมีเป็นพระพุทธรูปเชียงแสน สันหนึ่งขนาดใหญ่ มีหน้าตักกว้าง 2.87 เมตร สูงเกือบ 3 เมตร ถูกพบที่ริมคลองสวนหมากในลักษณะคล้ายจอมปลวกขนาดใหญ่แต่มีลักษณะประหลาดคือ มีดินที่หุ้มไม่มิด และมีเถาวัลย์ขนาดใหญ่รกกที่ปกคลุมอยู่ หลวงพ่อบุญมีเจ้าอาวาสองค์แรกของวัดสว่างอารมณ์ จึงขอให้หลานชายและชาวบ้านช่วยกันถางเถาวัลย์ออกจึงพบกับพระพุทธรูปเชียงแสนขนาดใหญ่ เห็นพระพักตร์เหมือนอยู่ในอุโมงค์ จึงเรียกกันว่าหลวงพ่อบุญมี เรื่องบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) ประวัติความเป็นมาของวัดสว่างอารมณ์ 2) ประวัติของหลวงพ่อบุญมี เจ้าอาวาสองค์แรกของวัดสว่างอารมณ์ 3) ความเป็นมาของหลวงพ่อบุญมี 4) ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของหลวงพ่อบุญมีและ 5) วิธีขั้นตอน/กระบวนการในการสักการะหลวงพ่อบุญมี

ประวัติความเป็นมาวัดสว่างอารมณ์

วัดสว่างอารมณ์ตั้งอยู่บริเวณปากคลองสวนหมาก เป็นวัดที่สร้างขึ้นด้วยศิลปะแบบพม่าผสมไทยโดยพ่อค้าชาวพม่า ภายในวัดมีปูชนียวัตถุที่สำคัญ คือ หลวงพ่ออุโมงค์ พระพุทธรูปสมัยเชียงแสน ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดกำแพงเพชร พุทธลักษณะงดงาม บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกำแพงเพชร และอาณาจักรล้านนาในอดีต โดยประดิษฐานอยู่ในพระวิหาร จากคำบอกเล่า พบหลวงพ่อกุโณภาสในบริเวณเนินดินลักษณะคล้ายจอมปลวก ซึ่งชาวบ้านได้ขุดและพบโดยบังเอิญ โดยปรากฏลักษณะเหมือนประดิษฐานอยู่ในอุโมงค์ จึงเป็นที่มาของชื่อ หลวงพ่อกุโณภาส ภายในวัดยังมีส่วนอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น ศาลาเก่าของวัดท่าหมัน ภายในประดิษฐาน หลวงพ่อมหาเมฆคณินิมิต พระพุทธรูปศิลปะพม่า และมณฑปแบบพม่า

ผู้เขียนสรุปได้ว่า วัดสว่างอารมณ์ตั้งอยู่ที่ปากคลองสวนหมาก รูปแบบวัดเป็นศิลปะแบบพม่าผสมกับไทย ภายในวัดมีหลวงพ่อกุโณภาสที่เป็นพระพุทธรูปสมัยเชียงแสนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกำแพงเพชร และบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกำแพงเพชรกับอาณาจักรล้านนาในอดีตและนอกจากหลวงพ่อกุโณภาส ภายในวัดสว่างอารมณ์ยังมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย

จากคำบอกเล่าเมื่อชุมชนเจริญขึ้นสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ของคนไทยคือ วัด ชาวบ้านจึงมีการรวบรวมทุนทรัพย์สร้างเป็นสำนักสงฆ์ขึ้น เรียกว่า วัดซึ่งอยู่กลางหมู่บ้าน มีบริเวณประมาณ 4 - 5 ไร่ มีทำนน้ำ เป็นที่ขึ้นลงของล้อเกวียน เพื่อลากเข็นข้าวจากนามาเก็บไว้ยังยุ้งฉาง เผอิญทำนน้ำนั้นมีต้นหมันใหญ่เป็นสัญลักษณ์ จึงเรียกว่า “วัดท่าหมัน” หัวหน้าก่อสร้างวัดนี้ ชื่อว่าอาจารย์ช่วย ได้บวชอยู่จนมรณภาพ ชาวบ้านเห็นคุณงามความดีได้เก็บอัฐิก่อเป็นสถูปไว้เป็นที่ระลึก (อยู่ตรงหน้าบ้าน ส.รังคภูติ) เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นจึงได้รื้อถอนทิ้งไป เมื่ออาจารย์ช่วยมรณภาพ ได้มีอาจารย์แก้ว มาเป็นอาจารย์วัดได้บูรณะซ่อมแซมกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม ผู้คนจึงมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัด “ท่าหมันแก้วปทุมฉนวน” ซึ่งวัดเคยใช้เป็นโรงเรียนประชาบาลตำบล คลองสวนหมาก (นครชุม) เป็นโรงเรียนหลังแรก โรงเรียนประชาบาลตำบล คลองสวนหมาก 1 (วัดท่าหมันแก้วปทุมฉนวน) เมื่ออาจารย์แก้วสึกออกไป ได้มีอาจารย์ปลั่ง วงลึก เป็นเจ้าอาวาส ทำความเจริญให้แก่วัดยิ่งขึ้น ส่วนทางทิศเหนือของลำคลองสวนหมาก มีวัดเดิมอยู่ก่อนแล้ว อยู่บริเวณที่คลองสวนหมาก ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำปิง ไม่ทราบประวัติว่าใครเป็นผู้สร้าง เรียกกันว่า “วัดสองพี่น้อง” ปัจจุบันคือวัดสว่างอารมณ์

ผู้เขียนสรุปได้ว่า เมื่อชุมชนเจริญขึ้นชาวบ้านจึงรวบรวมทุนทรัพย์เพื่อสร้างสำนักสงฆ์ขึ้น เรียกว่า วัด มีพื้นที่ประมาณ 4-5 ไร่ มีทำนน้ำที่มีต้นหมันขนาดใหญ่จึงเรียกว่า วัดท่าหมัน หัวหน้าที่ก่อสร้างวัดนี้คือ อาจารย์ช่วย ซึ่งท่านได้บวชจนมรณภาพชาวบ้านจึงเก็บอัฐิก่อเป็นสถูปไว้แต่ตอนนี้ได้รื้อถอนไปแล้ว ต่อมาได้มีอาจารย์มาเป็นอาจารย์วัดและซ่อมแซมวัดให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม ชาวบ้านจึงเปลี่ยนชื่อเป็นวัดท่าหมันแก้วปทุมฉนวน ต่อมาอาจารย์แก้วสึกออกไป ได้มีอาจารย์ปลั่ง วงลึก มาเป็นเจ้าอาวาส ส่วนทางทิศเหนือของลำคลองสวนหมากได้มีวัดอยู่แล้วเรียกว่าวัดสองพี่น้อง ปัจจุบันคือวัดสว่างอารมณ์

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วัดสว่างอารมณ์สร้างอยู่ในที่ดินเดิมของวัดร้างชื่อ วัดสองพี่น้อง เพราะบริเวณบ้านปากคลองเหนือเดิม มีวัดอยู่วัดหนึ่ง ห่างจากวัดสองพี่น้องไปทางเหนือหน้าของคลองสวนหมาก ประมาณ 800 เมตรแต่อยู่ฝั่งตรงข้ามเป็นวัดกลางหมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ 4 - 5 ไร่ มีทำนน้ำเป็นที่ขึ้น-ลงของล้อเกวียน ที่ลากเข็นข้าวจากนมาเก็บไว้ยังยุ้งฉาง ที่ทำวัดนั้นมีต้นหมันใหญ่เป็นสัญลักษณ์ จึงได้ชื่อว่า “วัดท่าหมัน”

ส่วนวัดสองพี่น้องนั้น มีความสัมพันธ์กับวัดท่าหมันอย่างใกล้ชิด เมื่อเดิมเป็นวัดร้าง ก็กลายเป็นที่หาของป่า ประเภทผักพื้นบ้านเห็ดและหน่อไม้ เป็นที่เผาศพและฝังศพ แล้วยังใช้เป็นที่พักชั่วคราวของบริษัทำไม้ัญญาผลล่าช้า จำกัด และช่างของชาวบ้าน ในเวลาที่นำช่างเข้าเมืองเพื่อเตรียมเสบียงอาหารก่อนเข้าไปทำงานในป่า

ผู้เขียนสรุปได้ว่า วัดสองพี่น้องเดิมเคยเป็นวัดร้าง จึงกลายเป็นที่หาของป่า เป็นที่เผาศพและฝังศพ แล้วยังใช้สำหรับผูกช้างไว้ชั่วคราวของบริษัทำไม้ และช่างของชาวบ้านเวลาที่นำช่างเข้าเมืองเพื่อเตรียมอาหารก่อนเข้าไป

ทั้งนี้ มีสตรีชาวมอญคนหนึ่งจากจังหวัดตาก ชื่อ แม่สายทอง ได้มาเป็นสะใภ้ของบ้านปากคลองเหนือในสกุลโตพุ่ม ได้นำพี่ชายซึ่งบวชเป็นพระ มาอยู่วัดสองพี่น้องด้วยองค์หนึ่ง ชื่อหลวงพ่อนุญมี โดยมีครอบครัวของน้องสาวเป็นโยมอุปัฏฐาก หลวงพ่อนุญมี ได้สังเกตเห็นว่าภายในวัดมีจอมปลวกใหญ่มีลักษณะประหลาด คือดินหุ้มไม่มิด ทางด้านที่หันหน้าสู่คลองสวนหมาก มีถาวรวัตถุขนาดใหญ่รกทึบปกคลุมอยู่ หลวงพ่อนุญมีจึงขอให้หลานชายซึ่งขณะนั้นเป็นกำนัน ชื่อกำนันชิน โตพุ่ม นำราษฎร และความช่วยกันถาวรวัตถุออก ก็พบพระพุทธรูปแบบเชียงแสนขนาดใหญ่ หน้าตักกว้างประมาณ 2.87 เมตร สูงประมาณ 3 เมตร มีพุทธลักษณะงดงามยิ่ง (นับว่าเป็นหลักฐานสำคัญประกอบข้อเท็จจริงระหว่างความสัมพันธ์ของเมืองกำแพงเพชรกับหัวเมืองฝ่ายเหนือ) อยู่ในจอมปลวกนั้น และได้ทำลายกองดินที่หุ้มองค์พระออกทั้งหมด ชาวบ้านที่อยู่ตรงข้ามกับวัดท่าหมันก็เริ่มมาทำบุญที่วัดสองพี่น้องทำให้คลายความน่ากลัวจากการเป็นวัดร้างไปได้มาก แต่ก็ยังใช้เป็นที่พักศพและฝังศพเหมือนเดิม

ต่อมาเมื่อปี 2490 น้ำคลองสวนหมากได้กัดเซาะตลิ่งบริเวณทำนน้ำของวัดท่าหมันเข้าไปเกือบถึงศาลา ทางกรรมการวัดเห็นว่าเป็นอันตรายเพราะศาลาสร้างแบบตั้งเสาบนดิน ไม่ได้ฝังเสาแบบศาลาทัวไป จึงได้ย้ายศาลาไปยังวัดสองพี่น้อง โดยมี ส่างหม่อง พ่อค้าไม้อีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นคุณตาของตระกูลมากบุญชूर ที่นครชุมในปัจจุบัน เป็นคู่เขยของพะไป่ และยังมีลูกสาวคนหนึ่งแต่งงานกับลูกชายแม่สายทอง เป็นแม่กองงานคุมราษฎรและความช่าง ทำการรื้อศาลาและผู้จัดการบริษัทำไม้ัญญาผลล่าช้า จำกัด ชื่อนายจุลินทร์ ล่าช้า เป็นผู้ออกค่าจ้างก่อสร้างใหม่ โดยนำช่างจากจังหวัดตากมาสร้าง ชาวบ้านปากคลองเหนือจึงย้ายไปทำบุญที่วัดสองพี่น้อง โดยเดินข้ามคลองในฤดูแล้งและใช้เรือถ่อ เรือพายในฤดูน้ำหลาก เปลี่ยนชื่อวัดสองพี่น้องเป็นวัดสว่างอารมณ์

วัดสว่างอารมณ์ มีหลวงพ่อนุญมี เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก เพราะอาจารย์ปลั่ง วงลึก ได้ลาสิกขาบทเสียก่อน โรงเรียนวัดท่าหมันแก้วปณณวาสณ์ ได้ย้ายไปตั้งที่ใหม่ ปัจจุบันคือ โรงเรียนอนุบาลเมืองกำแพงเพชร (บ้านนคร

ชุม) วัดท่าหมื่นจึงหมดความสำคัญลง ที่ดินของวัดอยู่ในความดูแลของวัดสว่างอารมณ์ ได้ให้เอกชนเช่าทำที่อยู่อาศัยและสร้างอาคารพาณิชย์ กลายเป็นส่วนหนึ่งของตลาดนครชุม

ผู้เขียนสรุปได้ว่า วัดสว่างอารมณ์มีหลวงพ่อบุญมีเป็นเจ้าของวาสองค์แรก ส่วนโรงเรียนวัดท่าหมื่น แก้วบุณณวาสณ์ ได้ย้ายไปตั้งที่ใหม่ ปัจจุบันคือโรงเรียนอนุบาลเมืองกำแพงเพชร (บ้านนครชุม) วัดท่าหมื่นจึงหมดความสำคัญลงที่ดินของวัดจึงอยู่ในความดูแลของวัดสว่างอารมณ์

ประวัติหลวงพ่อบุญมี ธรรมสโร เจ้าอาวาสองค์แรกของวัดสว่างอารมณ์

จากประโยคที่ว่า “เนื้อเหมือนเนื้อ ถ้าไม่เอือกก็เหมือนเนื้อกลางป่า เนื้อไม่เหมือนเนื้อ ถ้าเอือก ถ้าเผื่อ ก็เหมือนเนื้ออาดมา” นี้คือวาตะของพระภิกษุชาวมอญ ที่มาจุดธูปจากจังหวัดตากมาจำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง แห่งนี้ มีครอบครัวหนึ่ง น้องสาวชื่อ แม่สายทอง สะใภ้ของตระกูลโตพุ่ม เป็นโยมอุปัฏฐาก ท่านเป็นผู้สังเกตเห็นจอมปลวกประหลาดริมคลองสวนหมาก เมื่อถางแล้วก็พบวิหารคล้ายอุโมงค์ มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ภายในต่อมาท่านได้เป็นเจ้าอาวาสองค์แรกของวัดสว่างอารมณ์ ท่านมีเมตตาสูง ในสมัยของท่านนั้น โรงครัวจะมีอาหารสำหรับคนเดินทางไม่เคยขาด และท่านมีผานถึงขั้นนวมโยกสลิณ เรื่องจริงมีว่า ในปี 2485 ไฟไหม้ตลาดนครชุมลามมาตามบ้านเรือนริมคลอง ถึงบ้านเลขที่ 059 ท่านได้ไปเพ่งสลิณใกล้บริเวณนั้นโบกพัดในมือ 3 ครั้ง ลมก็เปลี่ยนทิศ ไฟก็หยุดลุกลาม ท่านมรณภาพในท่านั่งสมาธิ เมื่อมีการฃาปนกิจท่าน เหยี่ยวรูปเหมือนของท่านที่ทำแจกในงาน ก็มีพุทธรูปคุณแคล้วคลาด ปลอดภัยอีกด้วย (วัดสว่างอารมณ์, 2563)

ผู้เขียนสรุปได้ว่า หลวงพ่อบุญมี คือ พระภิกษุชาวมอญ ที่จุดธูปมาจากจังหวัดตากแล้วได้มาจำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง ท่านได้สังเกตเห็นจอมปลวกขนาดใหญ่ที่ริมคลองสวนหมาก จึงใช้ให้ชาวบ้านไปถางและพบวิหารคล้ายอุโมงค์

ความเป็นมาของหลวงพ่อบุญมี

หลวงพ่อบุญมีเป็นพระพุทธรูปปูนปั้น หลวงพ่อบุญมี พระพุทธรูปสมัยเชียงแสนองค์มีมา พบที่วัดสว่างอารมณ์ กำแพงเพชร เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่สุดองค์หนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร ศิลปะเชียงแสน สิ่งหนึ่งแต่ที่มีลักษณะคล้ายสิ่งสามซึ่งอาจจะเกิดจากการบูรณะ หลวงพ่อบุญมีเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ในวิหารริมคลองสวนหมาก

มีข้อสันนิษฐานมากมาย ว่าท่านเสด็จมาอยู่ในกำแพงเพชรได้อย่างไร เพราะกำแพงเพชรมีได้อยู่ในสมัยเชียงแสน ข้อสันนิษฐานที่พิสดาร คือเมื่อคราวพระเจ้าชัยศิริ โอรสของพระเจ้าพรหมมหาราช อพยพผู้คนมาตั้งเมืองแปบ เขตเมืองกำแพงเพชร ในราวพุทธศักราช 1600 อาจจะนำหลวงพ่อบุญมีมาเป็นมิ่งขวัญด้วย แต่พุทธรูปลักษณะน่าจะเป็นเชียงแสนสิ่งหนึ่ง (อาจจะบูรณปฏิสังขรณ์ภายหลัง ทำให้พุทธรูปลักษณะเปลี่ยนไป ข้อสันนิษฐานข้อที่สองคือ เมื่อพระเจ้าชัยศิริ มาสร้างเมืองแปบ ในเขตกำแพงเพชร ได้สร้างหลวงพ่อบุญมีขึ้น เพื่อเป็น

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สัญลักษณ์ของพระสมัยเชียงแสนที่ปากคลองสวนหมาก

ผู้เขียนสรุปได้ว่า มีข้อสันนิษฐานมากมายว่า หลวงพ่ออุโมงค์มาอยู่ที่กำแพงเพชรได้อย่างไร เพราะกำแพงเพชรไม่ได้อยู่ในสมัยเชียงแสน ข้อสันนิษฐานแรกคือเมื่อพระเจ้าชัยสิริ อพยพคนมาตั้งเมืองแปบ ที่เมืองกำแพงเพชร เมื่อพุทธศักราช 1600 อาจจะนำหลวงพ่อบุญมาเป็นผู้ตั้งวัดด้วย ข้อสันนิษฐานข้อที่สองคือ เมื่อพระเจ้าชัยสิริมาสร้างเมืองแปบ จึงได้สร้างหลวงพ่อบุญขึ้น

หลวงพ่อบุญเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 2 เมตร สูงกว่า 3 เมตร ปางมารวิชัย ขัดสมาธิราบ พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายสังฆาฏิ อยู่บริเวณพระนาภี พระพักตร์กลมสัน พระขนงโก่ง พระนาสิกงุ้ม พระโอษฐ์เล็ก พระหนุเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ ฐานมีบัวรอง ทั้งบัวคว่ำและบัวหงาย ฐานจมอยู่ระดับเดียวกับพระเจ้าตนหลวงวัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา (ศรีศักร วัลลิโภดม) งดงามอย่างที่สุด

ผู้เขียนข้อมูลสรุปได้ว่า หลวงพ่อบุญมีหน้าตักกว้าง 2 เมตร สูงกว่า 3 เมตร เป็นปางมารวิชัย ขัดสมาธิราบ พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายสังฆาฏิ อยู่บริเวณพระนาภี พระพักตร์กลมสัน พระขนงโก่ง พระนาสิกงุ้ม พระโอษฐ์เล็ก พระหนุเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ ฐานมีบัวรอง ทั้งบัวคว่ำและบัวหงาย

หลวงพ่อบุญมีและหลวงพ่อบุญหล่อ อดีตเจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์ ได้เล่าให้ฟังว่า แต่เดิมหลวงพ่อบุญคืออยู่ริมคลองสวนหมาก พบในลักษณะคล้ายจอมปลวกขนาดใหญ่มีลักษณะประหลาด คือมีลักษณะดินหุ้มไม่มีดิน ทางด้านที่หันหน้าสู่คลองสวนหมากมีเถาวัลย์ขนาดใหญ่รูกที่ปกคลุมอยู่ หลวงพ่อบุญมีจึงขอให้หลานชายซึ่งขณะนั้นเป็นกำนัน ชิน โตพุ่ม นาราชภูร และควาญช้าง ช่วยกันถางเถาวัลย์ออก จึงพบพระพุทธรูปแบบเชียงแสนขนาดใหญ่ เห็นพระพักตร์เหมือนอยู่ในอุโมงค์ จึงเรียกกันว่าหลวงพ่อบุญ สันนิษฐานว่า คงหลบพม่าที่มาตีเมืองในสมัยนั้น หรือปาฏิหาริย์ของท่านก็ไม่อาจทราบได้ หลังจากนั้นได้ทำวิหารถวายหลวงพ่อบุญ ปิดทองหลวงพ่อบุญใหม่ทั้งองค์

หลวงพ่อบุญหล่อเล่าต่อไปว่า พระพุทธรูปหลวงพ่อบุญนี้ศักดิ์สิทธิ์นัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่ขอในเรื่องการสอบบรรจุศึกษาต่อ โดยมักจะแก้บนด้วยพวงมาลัยทั้งสดและแห้ง มีผู้ประสบความสำเร็จบ่อยครั้ง หลวงพ่อบุญเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่และสำคัญที่สุดองค์หนึ่งในเมืองกำแพงเพชร มีพุทธลักษณะที่งดงามหาที่เปรียบมิได้ ถ้ามากำแพงเพชรควรจะได้มีโอกาสไปสักการบูชาหลวงพ่อบุญจะเป็นสิริมงคลต่อตนเองอย่างที่สุด ชาวปากคลองสวนหมากเชื่อว่า ในองค์หลวงพ่อบุญประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ เล่ากันว่าวันดีคืนดีพระบรมสารีริกธาตุจะแสดงปาฏิหาริย์เป็นดวงไฟกลมโต ลอยวนรอบวิหารหลวงพ่อบุญ ปัจจุบันนี้หลวงพ่อบุญได้รับเลือกจากชมรมพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ให้เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประจำจังหวัดกำแพงเพชร (สันติ อภัยราช, 2558)

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

มีพระเกศาเป็นก้นหอย พระเกตุมาลาเป็นดอกบัวตูม พระพักตร์ค่อนข้างกลม พระขนงโก่ง พระเนตรโต

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เหลือบดำ พระโขนงเล็ก พระหนูเป็นปม มีเส้นปล้องพระศอสามเส้น

พระอุระนูน ครองจีวรห่มเฉียงไปทางด้านขวา ขัดสมาธิราบ ฐานมีบัวรอง ทั้งบัวคว่ำและบัวหงาย

หลวงพ่อกุโมงค์เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 2 เมตร สูงกว่า 3 เมตร ขัดสมาธิราบ

พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายสังฆาฏิ อยู่บริเวณพระนาภี พระพักตร์กลมสั้น พระขนงโก่ง พระนาสิกงุ้ม พระโขนงเล็ก พระหนูเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ ฐานมีบัวรอง ทั้งบัวคว่ำและบัวหงาย

วิธี/ขั้นตอน/กระบวนการในการสักการะ

เข้าไปในวิหารหลวงพ่อกุโมงค์ จะพบกับจุดกราบไหว้ หน้าหลวงพ่อกุโมงค์องค์จำลอง โดยการกราบไหว้หรือสักการะจะใช้ธูปทั้งหมด 3 ดอก และกล่าวคาถาบูชาหลวงพ่อกุโมงค์ จะมีคาถาบูชาหลวงพ่อกุโมงค์ อยู่ด้านหน้าของหลวงพ่อกุโมงค์ หรือ คนส่วนมากจะกราบไหว้ บูชา ขอพรหลวงพ่อกุโมงค์ด้วยพวงมาลัยดอกไม้สด หรือพวงมาลัยดอกไม้แห้ง

บทสรุป

ความเป็นมาของวัดสว่างอารมณ์ พบว่าวัดสว่างอารมณ์ตั้งอยู่ที่คลองสวนหมาก เป็นวัดที่มีศิลปะแบบพม่าผสมไทย ที่วัดสว่างอารมณ์มีหลวงพ่อกุโมงค์เป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในกำแพงเพชร วัดสว่างอารมณ์เดิมแล้วคือวัดร้างชื่อวัด สองพี่น้อง จนมีสตรีชาวมอญคนหนึ่งมาจากตาก ชื่อแม่สายทอง ได้มาเป็นสะใภ้ที่ปากคลองเหนือ และได้นำพี่ชายที่บวชเป็นพระมาอยู่ที่วัดสองพี่น้อง ชื่อหลวงพ่อนุญมี เมื่อปี 2490 นำได้เช่าที่ดินของวัดท่าหมื่น กรมการวัดจึงย้ายศาลาวัดท่าหมื่นมาไว้ที่วัดสองพี่น้อง ชาวบ้านจึงช่วยกันสร้างศาลาและชาวบ้านจึงย้ายมาทำบุญที่วัดสองพี่น้องและได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นวัดสว่างอารมณ์ โดยมีหลวงพ่อนุญมีเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ประวัติหลวงพ่อนุญมี ธรรมสาร เจ้าอาวาสองค์แรกของวัดสว่างอารมณ์ พบว่า หลวงพ่อนุญมีคือพระภิกษุชาวมอญที่มาจากจังหวัดตาก แล้วมาจำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง และท่านได้สังเกตจอมปลวกขนาดใหญ่ที่มีลักษณะแปลกๆ จึงให้ชาวบ้านถางออกและพบกับหลวงพ่อกุโมงค์ ความเป็นมาของหลวงพ่อกุโมงค์พบว่า หลวงพ่อกุโมงค์เป็นพระพุทธรูปเชียงแสน ถูกพบที่วัดสว่างอารมณ์ มีสองข้อสันนิษฐานว่าท่านได้มาอยู่ที่กำแพงเพชรได้อย่างไร ซึ่งข้อสันนิษฐานแรกคือ เมื่อพระเจ้าชัยสิริอภัยพญาคณะสร้างเมืองแปบ ในราวพุทธศักราช 1600 อาจจะนำหลวงพ่อกุโมงค์มาด้วย ข้อสันนิษฐานที่สองคือ เมื่อพระเจ้าชัยศิริมาสร้างเมืองแปบได้สร้างหลวงพ่อกุโมงค์ขึ้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรม พบว่าหลวงพ่อกุโมงค์เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ หน้าตักกว้าง 2 เมตร สูงกว่า 3 เมตร ขัดสมาธิราบ พระองค์อวบอ้วน พระอุระนูน ชายสังฆาฏิ อยู่บริเวณพระนาภี พระพักตร์กลมสั้น พระขนงโก่ง พระนาสิกงุ้ม พระโขนงเล็ก พระหนูเป็นปม เส้นพระศกใหญ่ ฐานมีบัวรอง ทั้งบัวคว่ำและบัวหงายวิธี/ขั้นตอน/กระบวนการในการสักการะ พบว่าคนส่วนใหญ่จะนิยมมากราบไหว้และขอพรเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องค้าขาย เรื่องการเรียน การบูชาขอพร ผู้คนมักจะใช้พวงมาลัยดอกไม้สด หรือพวงมาลัยดอกไม้แห้ง มาบูชาหลวงพ่อกุโมงค์

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อุโมงค์

จากการบอกเล่าสืบต่อกันมาว่า ได้มีการพบหลวงพ่อในดินลักษณะคล้ายจอมปลวก ซึ่งชาวบ้านได้ขุดพบโดยบังเอิญจึงขุดกันออกมามองดูคล้ายท่านอยู่ในอุโมงค์ จึงเป็นที่มาของชื่อหลวงพ่ออุโมงค์และมีการสันนิษฐานว่า อาจเพื่อหลบพวกวาฬที่มาตีเมืองในสมัยนั้นซึ่งต้องซ่อนในจอมปลวก หลวงพ่อองค์นี้ได้เป็นที่เคารพบูชาของชาวนครชุมและชาวกำแพงเพชรมาเป็นเวลาช้านาน และเมื่อถึงวันเพ็ญเดือน 4 ชาวจังหวัดกำแพงเพชรจะจัดงานประเพณีนมัสการปิดทอง “หลวงพ่ออุโมงค์” เป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้ภายในวัดยังมีส่วนอื่นๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่

- ศาลาเก่าของวัดท่าหมื่นภายในประดิษฐานหลวงพ่อมหามงคลนิมิตพระพุทธรูปศิลปะพม่าและมณฑปแบบพม่า
- พระพุทธรูปยืน “หลวงพ่อประธานพร” ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าหอรระซัง โดยหลังคาของหอรระซังแห่งนี้ได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมทางเหนือ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกำแพงเพชรในฐานะหัวเมืองฝ้ายเหนือ
- เจดีย์และวิหารที่ได้รับอิทธิพลจากทางเหนือให้ชื่นชม

คำสำคัญ : หลวงพ่ออุโมงค์ กำแพงเพชร วัดสว่างอารมณ์

ที่มา : https://acc.kpru.ac.th/KPPStudies/index.php?title=หลวงพ่ออุโมงค์_วัดสว่างอารมณ์_จังหวัดกำแพงเพชร

รวบรวมและจัดทำข้อมูล :

วันที่ : 2017-02-25

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=222&code_db=610002&code_type=01